

Babravičiūtė - grožio karalaitė

Rugpj. 12-tą, seniausios lietuviškos radijo programos vadovaujamas Stepono ir Valentinos Minkų atšventė savo 39 metų sukaktuvių, metinį pikniką, Romuvos Parke Broktone.

Šiemet "Miss Lithuania of N. E." buvo išrinkta Rita Babravičiūtė iš Dorchesterio, dukrelė Klementinos ir Juozo Babravičių. Antroji buvo išrinkta Deborah Smidaitė iš Broktone.

Automobilij, dovanota Fitzmaurice Motor Sales iš Broktone, Juozo Kairio, sav. laimėjo numeris 14455; antrąją dovaną — \$100 taupą So. Boston Savings Banko, laimėjo nr. 12406; 3 dovaną — kelionė lėktuvu iš Bostono į N. Y., ir atgal dovanota U. S. kongreso John Joseph Moakley iš So. Bostono, laimėjo nr. 1428; 4-tą dovaną — laimėjo nr. 1120; 5-tą dovaną laimėjo nr. 1653; 6-tą dovaną laimėjo nr. 3759; 7-tą dovaną laimėjo nr. 5705.

Įžangos dovanas laimėjo: 1—480862; 2—480641; 3—480552; 4—481200; 5—480915; 6—480972; 7—480943.

"Pensininkų Polką" laimėjo Eva Mullinis So. Boston ir Juozas Valičkas iš So. Boston; "Mamės ir Papės" polką laimėjo Stasė Vaičienė iš Dorchesterio ir Walter Rupšys iš Broktone; "Jaunimo Polką" laimėjo Vilija Eikinaite iš Randolph ir Algis Valančiūnas iš Dorchesterio.

rio; Valčą laimėjo Catherine Kuzmich iš Broktone ir Leon Kolodzeiczak iš Dorchesterio. Tango laimėjo Martha Iljinas ir Henrikas Saktus iš So. Bostono; Twistą laimėjo Anne Ronukaitis iš So. Bostono ir Edvardas Yunstis iš Broktone.

Diena buvo graži; jaunimas ir senimas kartu dalyvavo šokių koncertuose. Onos Ivaškienės Liet. Taut. Šokėjų Studentų grupė pašoko Gyvataras ir Suk, suk, ratelį; o Pietų Amerikos Kolumbijos tautiniai šokėjai jai vadovaujami Jose Bedoya žavėjo žiūrovus. Visų amžių lietuviai kartu linksmosios metiniam radijo pikniku.

Malonūs radijo prieteliai gspadinė Monika Plevokienė, gspadorius Mykolas Bichnevičius, ir vartų tvarkytoja Irena Williams ir jų pagelbininkai pagalbėjo prvesti šitą pikniką sėkmingai.

Grožio ir šokių rinkėjai (judges) Henrikas Cepas, Ona Ivaškienė, Laima Kontautienė (1951 metų išrinkta gražuolė), Juozas Kasperas ir Povilas Jancauskas pagalbėjo prvesti dienos programą tvarkingai.

Steponas ir Valentina Minkai nuosirdžiai dėkoja visiems dalyvavusiems pikniku, viršminėms, taipgi biznieriams, kurie sudovanojo laimėjimo ir įžangos dovanas; laikraščiam už priimtus ir išspausdintas korespon-

Onos Ivaškienės vadovaujama tautinių šokių sambūrio studentų grupė šoko Lietuvių Radijo 39 m. sukaktuvių pikniku rugpjūčio 12 d. Romuvos parke, 71 Claremont Ave., Broctone-Montfellei. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Marius Zlaugra, Birutė Račkauskaitė, Linas Dabrila, Vilija Eikinaite, Gytis Zlaugra ir Rada Veitaitė.

dencijas reikale šio pikniko, visiems kurie sudovanojo valgius, kaip Marijai ir Jurgiui Jurėnam, Liudai Bichnevičienei ir Albinai Sholtanis; taipgi visiems už pin-

nigines paramas, visiems nuosirdžiausias lietuviškas acū. Taipgi dėkojam visiems, kurie platino ir pirkto laimėjimo tiketus.

KARIO ALEKNOS SAMPROTAVIMAI

Juozas Alekna yra senas NAUJIENŲ skaitytojas. Jis šis skaito nuo pirmo laikraščio numerio. Jis ir tebegyvena netoli NAUJIENŲ. Jis matė, kaip buvo spausdinamas pirmas šio dienraščio numeris. Jis pažįsta buvusius ir dabartinius laikraščio redaktorius, spausdintojus, išvežiotojus ir kitus vyresnio amžiaus naujieniečius.

Alekna, pradėjęs skaityti NAUJIENAS 1914 metais, kai prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, tebeskaito jas iki šios dienos. Jis NAUJIENŲ nesiprenumeruoja, bet kiekvieną rytą užėina į redakciją, sumoka 15 centų ir pasima savo egzempliorių. Visi 18-tos kolonijos gyventojai gerai pažįsta Alekna. Čia jie turi savo namą, čia jis vaikus išaugino, iš čia jis nenori kitur keltis, nes žino, kad pažįstamoje ir įprastoje vietoje geriausia gyventi.

Alekna yra senas NAUJIENŲ skaitytojas. Naujieniečių skaitytojų tarpe dar yra didokas skaičius žmonių, kurie dienraštį pradėjo skaityti nuo pirmo jo numerio. Tokių skaitytojų skaičius nuolat mažėja. Vieni amžinybėn iškeliauja, kitiems laikraščio raidės sumažėja, o tretiems akys pradeda ašaroti ir nepajėgia daugiau skaityti. Jie skaityti jau negali.

Juozas Alekna yra išmintis. Jis gerai jaučiasi, jam dar nereikia akinų, nors šiomis dienomis jis jau minėjo savo 93 metų sukaktį. Senų skaitytojų eilės, retėja, bet 93 metų sulaukusį ir kasdien dienraštį perkancijų ir skaitancijų žmonių eilės tikrai nėra tankios. Alekna džiaugiasi kiekviena gražia diena. Jis nebijo šalčio, nesustabdo jo ir lietus. Jeigu jau smarkiai pila, tai palaukia, kol išsilis, o vėliau ateina ir pasiima savo laikraštį.

— Mačiau aną dieną kas buvo parašyta apie rusų-japonų karą, apie Rusijos gyventojų nepasitenkinimą, bet ten ne viskas teisingai aprašyta. — pasakė Alekna, sumokėjęs už tos dienos numerį. Pasirodo, kad Juozas Alekna buvo rusų-japonų karo dalyvis. Jis tarnavo caro Nikolajaus kavalerijoje, dalyvavo keliuose mūšiuose, buvo sunkiai sužeistas ir paimtas japonų nelaisvėn. Jis jau manė, kad priartėjęs japonas nudurs ir pribaisgs po arklio gulinčią karį, kaip tai darydavo rusai, bet nustebo, kad japonas jo nepribaigė. Nikolajaus karys buvo ištrauktas iš po arklio, jam buvo suteikta pirmoji pagalba ir jis išvežtas į Tokijo karo ligoninę. Ten jis kelis mėnesius gydėsi iki karo pabaigos.

Kai 1905 metų rugpjūčio 29 dieną Plymouthte buvo pasirašyta taikos sutartis tarp Rusi-

jos ir Japonijos, tai Juozas Alekna kartu su kitais belaisviais buvo nuvežtas į Rusiją, kurį laiką palaikytas ligoninėse ir atleistas iš kariuomenės. Iš Maskvos Alekna atvyko į Panevėžį, o iš ten grįžo į Piniavos valsčių ir Karšinaukos kaimą, iš kurio jis buvo kilęs ir kuriame užaugo. Pradžioje jis buvo besiruošijęs Karšinaukoje gyventi, bet keli dalykai jam nepatiko, tai jis metė viską ir išvažiavo į Ameriką. Su savo 60 metų sūnumi jis ir šiandien tebegyvena.

Juozas Alekna, kelis metus pratarnavęs caro kariuomenėje ir dalyvavęs lemiančiuose Mandžiurijos mūšiuose, dar ir šiandien gyvena kariškomis nuotaikomis. Jis yra įsitikinęs, kad kariuomenėje jaunimui duodami pratimai žmogų užgrūdina visam gyvenimui. Jeigu kas nepripažįsta savo kūno prie reikalingos gimnastikos, tai tą įvairios ligos užpuola.

— Reikia mokėti pailsėti, gerai pavalgyti, bet nepersivalgyti, gerai išsimiegoti ir kasdien po porą stiklų išmesti, tai ilgai gyvensi — aiškina Alekna.

Caro kariuomenėn jis buvo pašauktas 1903 metų pavasarį. Jam buvo įsakytą vykti į Panevėžį, į ten buvusias kareivines. To šaukimo metu į caro kariuomenę rusai išvežė 400 jaunų vyrų. Sveikatą tikrino kariuomenės gydytojas. Daug netikrino. Pamatė, kad sveikas, tai ir užrašė. Rusai tada ruošėsi karui, jaunimas carui buvo reikalingas. Rusai buvo įsistiprinę Mandžiurijoje ir pamažu žygiavo į svarbiausius Azijos uostus.

Pratimai caro kariuomenėje, žiaurios karo scenos, nelaisvė, sunkus pokario gyvenimas priverė Alekna galvoti įvairiomis karo ir taikos temomis. Jis skaitė įvairių karų istorijas, jam labai gerai buvo žinomas rusų-japonų karas, todėl mes ir paprašėme, kad Alekna papasakotų apie tą baisų karą, į kurį daugelis lietuvių buvo įtraukti.

Reikia neužmiršti, kad iš Liepojaus uosto išplaukė keli caro laivai į Tolimuosius Rytus. Tie laivai į Baltijos jūrą daugiausiai nebegrįžo. Iš Liepojaus uostu išplaukė didokas skaičius lietuvių, tarnavusių caro laivynė. Mandžiurijos vandenynse jie nuskendo kartu su laivais.

Didokas skaičius lietuvių buvo išvežti į Tolimuosius Rytus, kaip buvo išvežtas ir Juozas Alekna. Vien iš Panevėžio išvažiavo 400 jaunuolių, o kiek jų buvo išvežta iš kitų Lietuvos vietovių. Niekas nežino, kiek jų sugrįžo...

Paprašėm Alekna, kad papasakotų savo išgyvenimus ir patirtį. Jis mielai sutiko pasidalyti su NAUJIENŲ skaityto-

JAV Lietuvos įjungimo į SSSR nepripažįsta

Dr. Kazys Bobelis, ALT pirmininkas, prieš kiek laiko buvo parašęs laišką Valstybės Departamento sekretoriui William P. Rogers, dėkodamas sekretoriui už jo intervenciją ir pareiškimus, saršy su Pabaltiečių areštu Europos Saugumo Kon-

tais savo patirtimi, bet jis nori pridėti ir savo samprotavimus karo, taikos ir kitais gyvenimo klausimais. Mes leidome 93 metų sulaukusiam žmogui laisvai dėstyti savo išgyvenimus ir prie jų pridėti tų įvykių sukeltas mintis.

— Visi mes nemėgstame karo, — pradėjo pasakoti Alekna, — bet karas ateina neprašytas. Mes jo nenorime, bet jis yra. Jis žmonijai primetamas, bet jį prisimeta ta pati žmonija. Lietuviai karo nenori, bet jie priversti kariauti. Rusai Lietuvą pavėrgė ir savo tvarką ten įvedė, kuri lietuviams nepatinka, todėl lietuviai ir kariauja prieš tą tvarką ir prieš rusus.

(Bus daugiau)

ferencijos metu, Helsinkyje.

Dr. Bobeliui, sekretoriaus Rogers vardu, atsakė visuomenės pasiteiravimų skyriaus viršininkė Barbara Ennis. Laiške ji dailinai sako:

"Mes tikimės, kad mūsų pastangos pagerinti Rytų ir Vakarų santykius ir pasiekti pastovumą Europoje veiks Pabaltijo Valstybių žmonių naudai. Aš noriu jus ir jūsų kolegas Amerikos Lietuvių Taryboje užtikrinti, kad šitos pastangos nesudaro jokių pasikeitimų mūsų politikoje nepripažinti Pabaltijo Valstybių inkorporavimą į Sovietų Sąjungą arba mūsų palaikyme visų žmonių laisvo apsisprendimo teisių". ALT Informacija

leidimas, paremtas naujais tyrimais, atskleidžia į mokslą padarytą pažangą. Tas veikalas, atskleidžias šios mūsų būdingosios tautinės kultūros srities raidą, turėdas būti objektyvus mokslinis, bet populiarus darbas, tinkamas ir platesniems skaitytojų sluoksniams.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Nauja Dr. Joniko knygos laida

Dr. P. Jonikas intensyviai ruošia savo 1952 m. išleistas "Lietuvių kalbos istorijos" leidimą. Tai bus perdirbtas ir išplėstas

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelatu J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 404 dideli puslapiai, daug nuotraukų. Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresu, jei prisiųsite čekį arba Money Order tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

LIETUVOS VARDO KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surasė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDO KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlę jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsisiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čia gletės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleisti 130 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasines poemos "Metai" poez. Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys. 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Koncius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK V. tauto brožuai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybes ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Jauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas kitas knygas galima įsigyti atsilankius NAUJIENAS arba atsuntus čekį ar pinigine perlaide

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

NAUJIENŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat už atsiliepimus laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgargą visų lietuvių protuose bei širdyse pacioje vajaus pradžioje.

Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščiu brangiausia dovaną — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjančių skaičių būtų išsam užtikrinta egzistencija nekeltiant kainos. Naujienos savo tiksli informacija ir laikyvena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bet visiems naudingus darbus, užstatano visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama būtų konkreti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, priemiečiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, trimis mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

Prašau siųsti Naujienas per mane užsiskaitusiam naujam skaitytojui.

Užsaku Naujienas savo kaip dovaną proga.

Sumokėjau prenumeratorą mėnesiui anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimų.

Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDE IR VAKDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VAKDAS

ADRESAS

Parašas

1903—a time of no credit, a 12-hour workday, and no Payroll Savings Plan.

Buy Bonds where you work...now that you can.

It's sort of like your grandfather telling you he used to walk 15 miles through the snow to get to school.

But it's true: today's working men and women have more advantages than their grandparents.

One of them is the Payroll Savings Plan—the easy, safe, automatic way to build a nest egg for the future.

When you sign up for the Payroll Savings Plan, an amount you specify is automatically set aside from your paycheck and used to

buy U.S. Savings Bonds. That way, even if you spend all your take-home pay, you're still building a steady savings.

Grandpa would approve.

Take stock in America.

Buy U.S. Savings Bonds. Now it's possible to buy U.S. Savings Bonds in advance of your next paycheck. You can buy them in advance of your next paycheck. You can buy them in advance of your next paycheck. You can buy them in advance of your next paycheck.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

MIRĖ EVANGELIKŲ KUNIGAS JULIUS STANAITS

Š. m. rugpjūčio mėn. 4 d. tar-nybinėje kelionėje staiga mirė evangelikų liuteronų kunigas Julius Stanaitis. Jis buvo pakelyje traukiniu iš Backnango į Salzgitter-Lebenstedtą, kur sekma-dienį, rugpjūčio 5 d. norėjo lai-kyti pamaldas apylinkės lietu- viams evangelikams liuteronams. Kreiensiens stotyje jis turėjo persėsti į kitą traukinį, kuris jį būtų nuvežęs į Salzgitter-Leben- stedtą. Kreiensiens stotyje išti- ko jį smegenų paralyžius. (Ge- hirnschlaganfall). Sanitarinė mašina jį tuojau nuvežė į Gan- dersheimo ligoninę, kur netru- kus ir mirė. Tai skaudus ir ne- tikėtus įvykis lietuvių evange-

likų liuteronų Bažnyčiai išei- vijoje. Julius Stanaitis buvo gimęs 1903 m. gruodžio 2 d. Gaisrių kaime, Marijampolės parapijoje. Tėvai buvo ūkininkai. Julius lan- kė vietos pradžios mokyklą. 1925 metais baigė Marijampolės val- stybinę Rygiškio Jono gimnazi- ją. Baigęs gimnaziją, pajuto pašaukimą į kunigus. 1926 ir 1927 metais du semestrus studi- javo evangelikų teologiją Mar- burgo a. d. Lahn universitete Vo- kietijoje. 1927, 1928, 1935 iki 1936 metais studijavo evange- likų teologiją Lietuvos Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Dėl labai evangelikų liuteronų ku-

Kun. Stanaitis duktė Rūta Stanaitytė Koolman, iš švedijos atvažiuosianti į lai- dotuves, našlė Anė Stanaitienė, gimusi Milerytė ir iš Bazelio į laidotuves at- važiuojantis pusbrolis Stanaitis.

Nuotrauka Fr. Skėrio

nigų trukumo Lietuvoje, dar ne- baigęs studijų, 1928 metais or- dinuotas kunigu diakonu Kre- tingos parapijoje, kur dirbo iki 1931 metų. Vėliau darbavosi žvyrų, Jurbarko ir Sudargo pa- rapijose. 1937 metais, išlaikius visus teologinius egzaminus, Lietuvos Evangelikų Liuteronų Konsistorija jam suteikė pilnas kunigo teises. Nuo 1937 iki 1941 metų kunigavo antru kartu Jur- barke.

1941 metais kovo mėn. repa- trijavo Vokietijon ir dirbo Brand- enburgo Konsistorijos žinioje. Karo metu pateko į vokiečių kariuomenę, (Werhmachtą), kur jam teko išgyventi visas karo baisenybes.

Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, nuo 1945 iki 1948 me- tų dirbo įvairiose vokiečių pa- rapijose Rytų Vokietijoje, DDR. 1948 metais gegužės mėn. persi- kėlė į Vakarų Vokietiją ir su šeima apsigyveno Hanau/Main liuteronų stovykloje. Čia jis tuo- jau įsijungė į misionierių eiles tarp liuteronų evangelikų liute- ronų, važinėdamas pamaldų lai- kyti ir dvasiškai aprūpinti žmo- nes ne tik stovyklose, bet ir pri- vačiai motinos kalba. Vėliau persikėlė į Memmingeną. Nuo 1960 m. gyveno Backnange. Nuo 1948 metų iki mirties aptarna- vo liuteronų evangelikų liute- ronus ne tik Bavarijoje ir Ba- den-Wuerttemberge, bet važi- nėjo ir į kitas parapijas. Sulau- kęs pensijos amžiaus (1968 m. gruodžio 2 d.) jis savo darbą nenutraukė, nors buvo silpnos sveikatos, nes Vakarų Vokietijo- je liuteronų evangelikų kunigų labai trūksta. 1973 m. rugpjūčio mėn. 4 d. nepaisydamas tvan- kaus ir labai šilto oro, vyko pa- maldų laikyti į svetimą parapi- ją Salzgitter-Lebenstedtą. Pa- keliui Dievas jį pašaukė pas sa- ve ir tuomi užbaigė jo taip my- limą žemišką tarnybą savo tau- tiečiams.

1929 metais kunigas Stanaitis vedė Emą Krygerytę, augino du sūnus ir tris dukteris. Nelai- mingu būdu abu sūnus pasken- do. Vilius, sulaukęs 16 metų, paskendo Hanau mieste viename tvenkinyje 1948 metais, o Adol- fas, sulaukęs 19 metų, pasken- do Dunojuje prie Neuburgo 1950 metais. Vyresnioji duktė Rūta yra ištėkėjusi už esto Ants Kool- man ir gyvena švedijoje. Augi- na du berniukus. Angelika Sta- naitytė yra dar netekėjusi ir mo- kytojauja Los Angeles mieste, JAV. Jauniausioji duktė Kris- tina yra ištėkėjusi už vokiečių

kilmės amerikiečio Hilt ir au- gina vieną sūnų ir dukrelę. Gy- vena netoli Los Angeles miesto. Žmonai Emai 1954 metais mi- rus, antru kartu 1959 metais ap- sivedė su Anė Mileryte Back- nange.

Po velionio mirties liko: žmo- na, trys dukterys — iš žmonos pusės Milerių šeimos Backnan- ge, broliai: prof. dr. Otonas Sta- naitis Northfield, Minn., JAV, Dr. Emilis Stanaitis Chicagoje, seserys Marta Stanaitis, Racine, Wisc., JAV, Ema Gorskienė, gim. Stanaitytė, Australijoje, Olga Stanaitytė okupuotoje Lietuvo- je ir kiti giminačiai.

Laidotuvės

Iškilmingos laidotuvės įvyko rugpjūčio mėn. 9 d., 13.30 val. Backnango miesto kapinėse. Iš artimųjų giminių dalyvavo žmo- na, duktė Rūta su vyru iš švedij- jos, pusbrolis dr. Albertas Sta- naitis su vaikais, gyv. netoli Ba- zelio Wuerttembergo krašte, Milerių šeimos ir apie du šim- tai žmonių iš Stuttgarto, Aale- no, Horb, Hirsau, Ludwigsburg ir Backnango apylinkių. Var- gonams grojant giesmę — Pa- sauly aš ateivis — įneštas kar- stas į koplyčią. Vietinis dekanas Wittmann pasimeldė psalmu 39 ir pamokslui pasirinko 73 psal- mo 28 perskyrimą: "O kai dėl manęs, būti prie Dievo man ge- ra. Aš padariau Viešpatį visos priebėga, kad išpasakočiau vi- sus, tavo darbus". Dekanas trumpai nušvietė kunigo Stanai- čio gyvenimą, pašaukimą ir tar- nybą Viešpaties vienuogynė.

Lietuvių evangelikų liutero- nų vyriausios Bažnyčios tarnybos pirmininkas senjoras kunigas A. Keleris pasakė pamokslą lietuvių kalba pirmo laiško Korintiečiams 4, nuo 1 ligi 5 perskyrimo tema. Jis kalbėjo apie ištikimybę Die- vui ir meilę, kurią skleidė kuni- gas Stanaitis savo parapijio- čiams. Trumpai nušvietė jo bio- grafiją Lietuvoje ir jo ištiki- mybę, čia Vakarų Vokietijoje lietuviams evangelikams liute- ronams. Vyko visur, kur tik buvo paprašytas, nepaisydamas savo silpnos sveikatos. Eidamas tarnybą Viešpačiui ir mirė. Kunigui Stanaičiui daugiau rūpėjo dvasiniai reikalai, bet žmonės tai neįvertino. Jis stengėsi visur ir visuomet Viešpačiui dėkoti už visą gerą, ką jis mums yra da- vęs. Kunigas Stanaitis norėjo išleisti lietuvių literatūrinę kal- bą Naują Katekizmą, naują li- turgiją ir tikybės knygą vai- kams. Mirtis jo gerus norus ir užsimojimus staiga nutraukė. Po mūsų senjoro pamokslu visi sugiedojo ketvirtą ir septintą posmelio giesmes "Kristus ma- no gyvenybė".

Vargonams grojant, karstas išneštas iš koplyčios ir nuvež- tas į amžiną poilsio vietą. De- kanas Wittmann pašventino duob- ę ir atliko laidojimo apeigas. Visi sukalbėjo bendrą visų krikš- čionių maldą: Tėve mūsų, kuris esi danguje.

Prie duobės atsiveikindami su velioniu kalbėjo bei padėjo vaikams: vietinis kunigas iš Backnango Klotz, Liuteronų Pa- saulinės Tarnybos — LWF — vokiečių vyriausio komiteto įga- liotinis Bažnyčios tarėjas dr.

kunigas Ernst Eberhard iš Stutt- garto, kuris jau 12 metų su viršum rūpinasi liuteronų baž- nyčiomis išėjimoje čia Vakarų Vokietijoje. Jis kasmet rengia išėjimoje evangelikams liute- ronams kunigams ir darbuotojams teologinio pasiruošimo suvažiav- imus ir priminė, kad š. m. toks suvažiavimas įvyks nuo spalio mėn. 15 ligi 19 d. evangelikų liu- teronų aukštesniojo mokyklo- jaus dem Hesselberg, prie Ans- bacho, Bavarijoje. Apgailesta- vo, kad š. m. kunigo Stanaičio suvažiavime nebus, nes jis sa- vo žiniomis visuomet praturtin- davo diskusijas.

Vicesenjoras kunigas Juozas Urdzė iš Bad Godesbergo atsi- sveikindamas su savo kolega pa- sirinko laiško Romiečiams 8, nuo 38 ligi 39 perskyrimo: "Aš, mat, esu tikras, kad nei mirtis nei gyvenimas, nei angelai, nei ku- nigaiškystės, nei dabartybė, nei būsimybė, nei galybės, nei aukš- tybė nei gilybė, nei kuris nors kitas kūrinys negalės mūsų at- skirti nuo Dievo meilės, kuri yra Kristuje Jėzuse, mūsų Viešpa- tyje!" Niekas negali atskirti mus nuo Dievo meilės Kristuje Jėzuse ir mirtis neatskiria mus nuo Kristaus — baigė savo žo- džius kunigas J. Urdzė.

Vokietijos Lietuvių Bendruo- menės Stuttgarto apylinkės ir Stuttgarto miesto ir apylinkių lietuvių katalikų vardu atsivei- kino katalikų kapelionas kuni- gas K. Senkus iš Stuttgarto ir lietuvių Vasario 16 gimnazijos ir Evangelikų jaunimo ratelio vardu mokytojas Fr. Skėrys iš Manheimo.

Mokytojas Fr. Skėrys su ku- nigu Stanaičiu atsiveikino lie- tuvių Vasario 16 gimnazijos di- rektorius Natkevičius, moky- tojų, mokinių, Evangelikų jau- nimo ratelio ir Studijų savaičių rengėjų vardu (kunigas Stanai- tis buvo keletą metų evangelikų dalyvių dvasios vadovu) ir as- meniškai.

Jis priminė, kad pereiniais me- tais prieš Kalėdų šventės vello- nis buvo paskutinį kartą Vasario 16 gimnazijoje ir evangelikams mokiniams atlaikė pamaldas. Kartu dar atšventė dešimtąją Advento šventę. Kunigas džiau- gėsi, matydamas tokį jaunimo būrį susirinkusį į evangelikų apmąstymus. Tačiau dar ne vi-

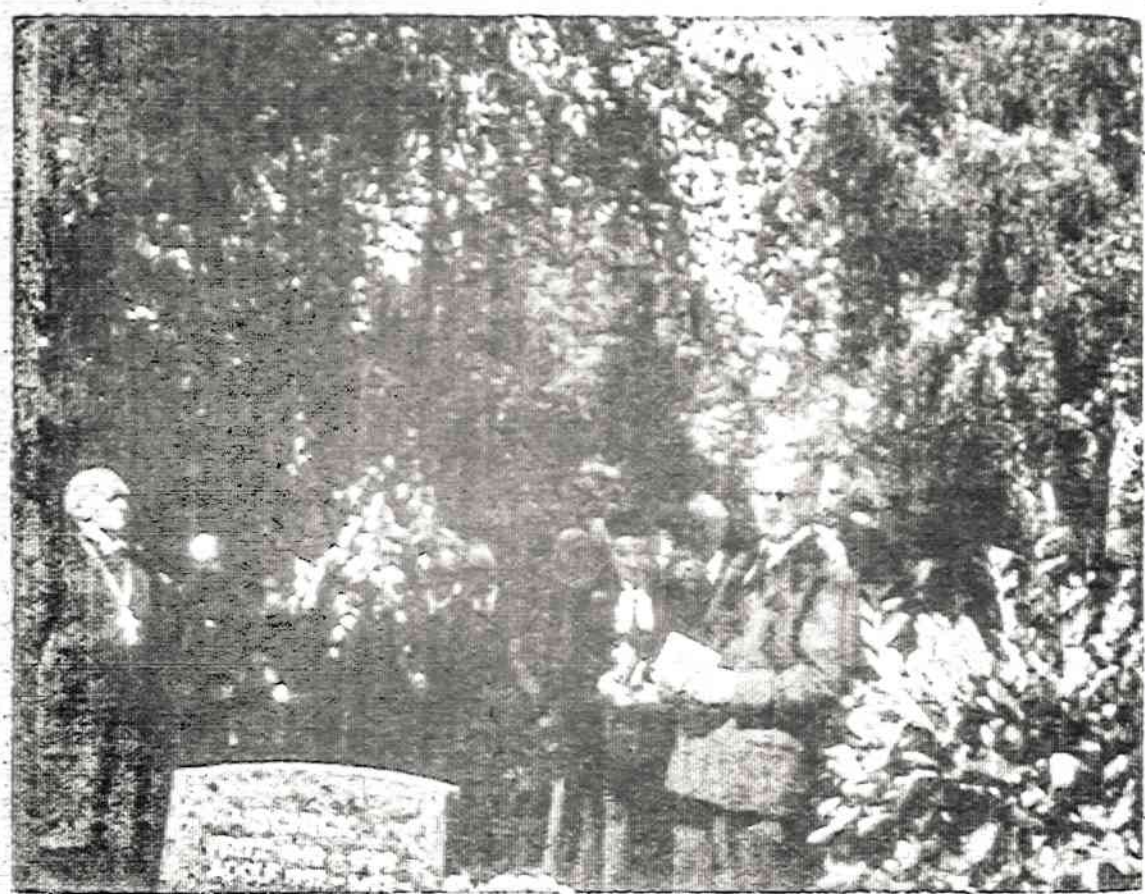
tos kėdės buvo užsėtos, Kunigas linkėjo, kad visas tuščias gim- nazijos valgylos kėdės per atei- nancius trejus metus užimtų evangelikai mokiniai ir pažadėjo asmeniškai tuo pasirūpinti. Jis jau tuomet skundėsi sunkiomis keliaujančio lietuvių evangeliko kunigo pastoracijos sąlygomis. Pasižadėjo dar dažniau lankytis Vasario 16 gimnazijoje ir moki- nius stiprinti dvasiškai, bet mir- tis staiga nutraukė visus gerus užsimojimus bei planus. Atsi- dėkodamas už malonų ir nuosir- dų bendradarbiavimą religinėje srityje, kalbėtojas padėjo puikų vainiką su įrašais evangelikų jau- nimo ratelio vardu. Linkėjo žmo- nai, dukroms, žentams, anūkam ir anūkiams; broliams bei sese- rims ir visiems artimiesiems daug stiprybės ir Dievo palaimos sunkiose dienose. Išsėkis Vieš- paties ramybėje svetimoje žem-ėje, Tėvynės Lietuvos daugiau nebeįsivydės. Toliau mokyk. Fr. Skėrys kreipėsi į laidotuvių da- lyvius ir į liudinčius:

"Toks jau yra žmogaus gyve- nimas: ateiti, keliauti ir išeiti iš šios ašarų pakalnės, t. y., pa- likti šį pasaulį. Nuo šito liki- mo nepabėgsime nė vienas. Gal mūsų mirusieji, o tą tikime pas mūsų brolių kunigą Stanaitį tik- rai džiaugiasi Dievo akivaizdo- je, o mes čia likusieji liūdime.

Mirtis tačiau visada išjudina žmogų ir mus visus verčia su- simąstyti ir vėl iš naujo apgal- voti gyvenimą ir jo prasmę".

Kunigo Stanaičio kapą papuo- šė per 20 vainikų, sudėtų iš įvai- riausių vietovių, institucijų, draugų ir giminių. Vainikus pa- dėjo Backnango dekanato vardu dekanas Wittmann, Backnango parapijos vardu kunigas Klotz, LWZ — vardu kunigas dr. E. Eberhard, Bremeno lietuvių evangelikų liuteronų vardu senj. kunigas A. Keleris, Salzgitter- Lebenstedt lietuvių evangelikų liuteronų vardu, Stuttgarto lie- tuvių bendruomenės vardu ku- nigas K. Senkus ir kiti.

Našlė ir Milerių šeimos pa- kvietė visus laidotuvių dalyvius į Backnango priemiesčio Stein- bach evangelikų parapijos sa- lę kavos ir vakarienės.

Mokytojas Fr. Skėrys kalba prie kun. Stanaičio kapo. Kalbos klausosi kun. A. Keleris ir iš Stuttgarto atvažiuojantis Dr. Ernst Eberhard.

Nuotrauka Fr. Skėrio

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną as- meniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nu- pirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiąs kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta. ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Ado- maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori- jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA *NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžkaštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažie- siems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI- NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaiku pasaulio. Abi gausiai illus- truotos. spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra- žus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman- kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

5. Malronis JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premi- juota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaisas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakas vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikiene Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valiulis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmat Elliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemai- čiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlo iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalan- suoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or- derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

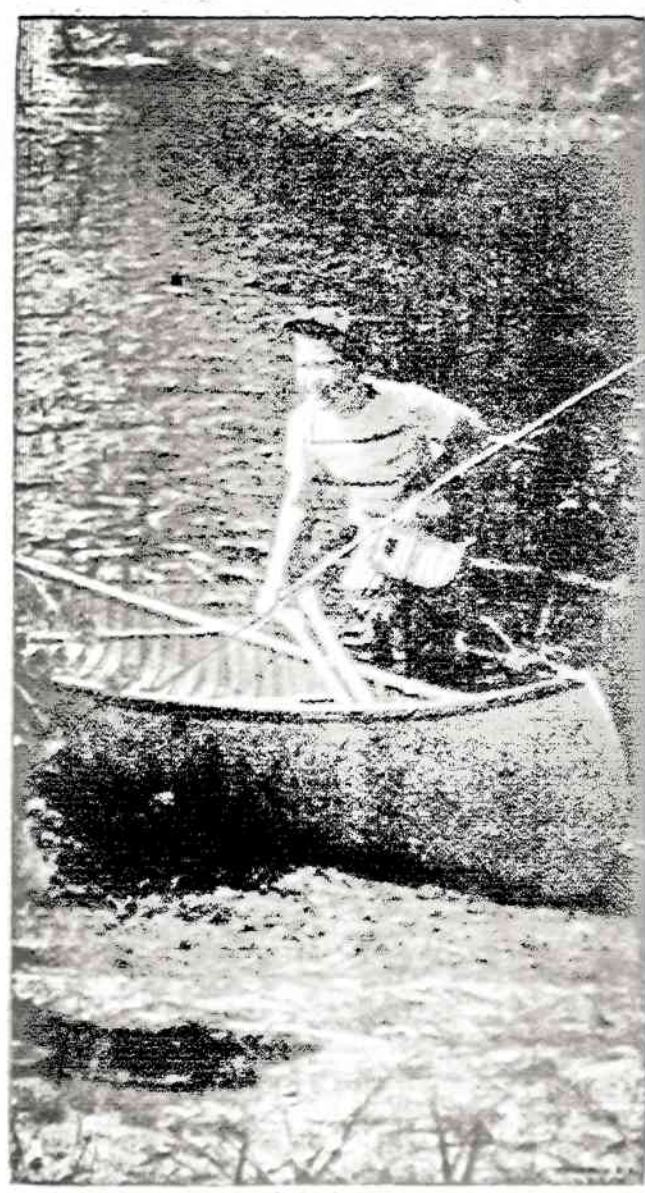
Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di- delius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pa- siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben- druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė- nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/4%	PER ANNUM
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestčiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Rimtas Sacharovo įspėjimas Vakarams

Garsus rusų fizikas Andrejus D. Sacharovas savo laiku kelias atvejais įspėjo Rusijos komunistų partijos vadus, sovietų mokslininkus ir krašto gyventojus, o dabar jis labai rimtai įspėjo visą laisvąjį pasaulį apie galimą pavojų. Sacharovas išgarsėjo pokarinėje Rusijoje, kada jis, besinaudodamas sovietų žvalgybos išvengtomis informacijomis apie vandenilio sprogdinimą Amerikoje ir rusų fizikų turimomis žiniomis, Rusijoje vadovavo vandenilio atomo sprogdinimui.

Trisdešimt dviejų metų fizikas Sacharovas, besinaudodamas turimomis žiniomis ir teisingu nuojautimu, nutūmė visus sovietų fizikus ir šalį ir vadovavo sekmingiems vandenilio sprogdinimo bandymams. Sovietų valdžia pasinaudojo Sacharovo mokslo žiniomis ir išmintimi ir pasigamino galingas vandenilio bombas. Sovietų Sąjunga tuojau pradėjo reikalauti labai didelių teisių tarptautinėse konferencijose ir nesiskaitė su anksčiau padarytais pasižadėjimais.

Sovietų Sąjungoje Sacharovas labai greitai išgarsėjo. Jam buvo paskirti įvairiausi Sovietų Sąjungos ordinarai. Jis atstovavo sovietų mokslininkų priešakin. Jeigu jis būtų ir toliau dirbęs vien savo srityje, tai šiandien jis būtų dėstęs fiziką sovietų įstaigose ir vadovavęs kokiam laboratorijai. Bet fizikas Sacharovas nesitenkino vien atomo skaldymu. Pradžioje jis susidomėjo sovietų valdžios persekiojamais mokslininkais fizikais, o vėliau jo dėmesys buvo nukreiptas ir į persekiojimus sovietų literatūrai ir net visuomenininkų.

Rusijoje mokslininkas Sacharovas savo paskaitose pradėjo kelti mintį, kad reikia sudemokratininti komunistų partiją. Vėliau jis tą mintį praplėtė į visus Sovietų Sąjungos gyventojus. Sacharovas reikalavo, kad būtų vykdoma sovietų konstitucija, kurioje garantuojamos piliečių teisės, bet kurias sovietų policija atima iš krašto gyventojų. Šią mintį pradžioje jis kėlė universitete, o vėliau ir kituose susirinkimuose. Sacharovas susižinojo su užsieniais ir jiems pranešė, kad Rusijoje yra grupė inteligentų, nepatenkintų dabartiniais sovietų vartojamais valdymo metodais.

Sovietų policija gerokai aplamdė Sacharovo bendradarbius. Vienus jo bendraminčius padėjo į psichiatrines ligonines, kitus uždarinėjo į kalėjimus, o trečius išsiuntė į užsienius ir atėmė jiems sovietinę pilietybę. Paties Sacharovo iki šio meto dar neliečia, bet jau pradėjo ir apie jį sukinėti. Jis gavo įspėjimą iš prokuroro padėjėjo M. P.

"AKIRAČIŲ" AKIRAČIAI (11)

TEISINGAS VEDAMASIS

P. STRAVINSKAS

Sveikinimas "Akiračiams"

Dviem laiko tarpais (1973. I. 27-II.19 ir VI. 14-VI. 22) šio pavadinimo ("Akiračių" akiračiai) straipsnių serijoje paskelbiau čia, Naujienose, dešimt spaudos gabalų, kur pasisakiau dėl "Akiračių" negiamų rašymų. Maniau, kad apie "Akiračius" daugiau nerašysiu.

Bet štai, dabar išėjo "Akiračių" šiemetinė šeštoji (birželio mėn.), o eilinė penkiasdešimtoji, taigi jubiliejinė laida, sakyčiau, visai gera, skirtinga nuo ankstesniųjų. Joje yra straipsnių ir minčių, mums visiems priimtinių. Svarbiausia, kad ten nėra tų pikty užsipuldinėjimų mūsų ALTO, tų sarkazmų ir niekinimų VLI-kui ir išvis tos destruktinės dvasios, tos aistros, kuria anksčiau būdavo beatodairiškai

Maliarovo, kad sustabdytų sovietų valdžios kritiką, jeigu nenori būti patrauktas teisman. Bet Sacharovas nekrepia dėmesio į policijos dirbančios su prokuratura, įspėjimų. Praeitą antradienį jis sukvietė į savo butą užsienio žurnalistus ir įspėjo vakarus apie naujai pasirašytos sutarties pavojų. Paaikšėjo, kad Sacharovas yra ligonis. Jis ir laikraštiniams priėmė miegamajame, pats būdamas lovoje. Jis laikraštiniams pasakė:

"Naujai pasirašytas susitarimas suvaržyti atomo ginklą vartojimą gali būti labai pavojingas vakarų pasauliui, jeigu kartu su juo neis šokia tokia sovietinio gyvenimo demokratizacija ir nesumažės sovietų izoliacija nuo užsienių". (Chicago Sun-Times, 1973 m. rugpjūčio 22 d., 12 psl.)

Šį Sacharovo pareiškimą iš Maskvos pranešė korespondentas Robert G. Kaiser stebisi sergančio fiziko drąsa. Jis sukviestus užsienio korespondentus informavo apie sovietų saugumo jam praneštą įspėjimą. Jis turėjo drąsos pasakyti laikraštiniams, kad jis nepripažįsta jokios "įspėjamosios institucijos" ir nesirengs kreipti į tuos įspėjimus jokio dėmesio. Sacharovas turi įtakos Sovietų Sąjungoje, bet kiekvienas pripažįsta, kad jis, išpėdamas vakarus, ėmėsi nepaprastai drąsaus žingsnio. Valdžią pagrobūsios grupelės valdymo metodai Rusijoje nepasikeitė. Sovietų Sąjungoje buvo įtakingų maršalų, kaip Tuchačevskis, ir gerai ginkluotų policininkų, kaip Lavrentijus Berija, bet jie vis dėlto buvo likviduoti. Sovietų valdžiai nesunku bus likviduoti ir fiziką Sacharovą, jeigu jis drums vandenį.

JAV valstybės sekretorius William F. Rogers, kalbėdamas Helsinkio konferencijoje, aiškiai pasakė, kad taikos nebus, kol nebus sudarytos taikai sąlygos. Viena iš tų sąlygų yra spaudos ir žodžio laisvė, žmonių susisiekimas ir laikraščių pasikeitimas. Be to, sovietų valdžia, kontroliuojanti visą spaudą, turi sustabdyti melų skleidimą apie vakarus. Jeigu sovietų valdžia nesutiks sudaryti taikos nuotaikų, tai nebus jokios taikos sutarties. Tas pats sekretorius Rogers ir krašto apsaugos sekretorius Schlesinger įspėjo krašto gyventojus apie sovietų valdžios gaminamas naujas raketas. Sovietų valdžia nepajėgia užauginti pakankamai javų duonai, bet ji tebeleidžia milžiniškas sumas ginklams gaminti.

Tas pats sekretorius Rogers, atsakydamas į Alto pirmininko užklausimą, pranešė, kad Helsinkio pasitarimų metu rusams nebuvo prižadėta pripažinti Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Sekretorius Rogers dar kartą paneigė komunistų propagandos mašinose pagamintų nusiminimo nuotaikų sklaidimą Amerikoje gyvenančių lietuvių tarpe.

griauinama visa, ką kiti stato. Tokiu "Akiračių" pagrėžimu, manding, visi galime tik džiaugtis, užmirę tai, kas vakar buvo. Džiaugiuosi ir aš, anksčiau gal net ir per daug stipriai žodžiu juos kritikavęs. To savo žodžio, tos kritikos aš neatsaukiu, nes ji, manding, buvo teisinga. Tik tai ir aš, palikęs tuos savo ankstesnėje "Akiračių" kritikoje pallestus nemalonius dalykus, tuos neišgimus rašymus, džiaugiuosi "Akiračių" turinio pagerėjimu šioje jų jubiliejinėje laidoje. Juos nuoširdžiai sveikinu bei linkiu jiems, šios gražios sukakties proga, tolesnio tobulėjimo, nuolatinio gerėjimo, kurio reikia taipgi ir mūsų Naujienoms, kaip ir visai mūsų spaudai, nes tobulėjimui ribos nėra.

O dabar atnaujiniu savo straipsnių seriją "Akiračių akiračiai" ir prašiu ją, čia pateikdamas paskutiniuosius, tos ką tik išėjusios ir geriosios, jubiliejinės laidos — tai š. m. birželio Nr. recenziją. Pasiskaičiusi dėl šioje laidoje paskelbtųjų straipsnių ir kitų rašinių, kur svarstomi ir sprendžiami svarbesnieji, esminiai mūsų politikos ar kiti mūsų viešojo gyvenimo klausimai. Pasisakyti atvirai, nevengdamas nei kritikos žodžio, kur jis, mano nuomone, bus reikalingas. Manau, akiratininkai dėl to mano atviro žodžio neuzgisaus.

Pirmiausia — žodis dėl vedamojo.

KAS RASOMA VEDAMAJAME

Z. V. Rekašius, vienas iš "Akiračių" redaktorių, savo laikraščio š. m. birželinės laidos vedamajame "Nesąmoningos pastangos pakenkti Lietuvai" kritikoje "Tėviškės Žiburio" bendradarbio J. Vaškūno straipsnį (paskelbtą to laikraščio š. m. 42, 43 ir 44 Nr. Nr.), kur J. Vaškūnas teigia, kad "antibolsėvikiškos nuotaitos Lietuvos mokyklose tebėra gyvos", ką "ludija ir okupuotieji rašytojai", ypač gi Vytautas Bubnys "visais atžvilgiais kylantis prožininkas".

Vedamojo autorius, kaip ir dera kritikai, pirma atpasakojia to "TŽ" straipsnio turinį, o po to jis aną straipsnį kritikuoja. Jis pasisako prieš J. Vaškūno "konstatavimą" ("Tėviškės Žiburiuose"), kad V. Bubnys parašęs antikomunistinę knygą, kurią, pagal J. Vaškūną, "literatūrkomisariai" ir "socialistinio realizmo prievaizdos" (juos apgavus)

matot, ėmę ir praleidę pro savo cenzūrą. Vedamojo autorius netaria savo žodžio, kaip ten iš tikrųjų su tuo Vyt. Bubniu buvo — apgavo jis bolsėvikiškus cenzorius ar ne. Jis tikrai Bubnio knygos recenzentui J. Vaškūnui pastebi, kad, jei tie cenzoriai, "perskaitę Tėviškės Žiburiuose išspausdintą Bubnio kūrybos demaskavimą, patikėjo bent dešimtadaliu J. Vaškūno teigimu, tai išvada gana aiški — Vytautas Bubnys knygu daugiau neberašys, nes sovietinėje santvarkoje yra pilna taisyvė rašyti viską už komunistą, bet nevalia parašyti nei vieno žodžio prieš komunistą". Esą, tie, kurie to nežino, "gali sužinoti kasdami anglis Mordavijos ATS stovyklose"...

Atrodo, kad vedamojo autoriaus samprotavimas ir pastabos "Tėviškės Žiburiams" bei jų bendradarbiui J. Vaškūnui dėl to Vyt. Bubnio kūrybos "demaskavimo" yra teisingos. Jos išdėmetinos ir kitiems mūsų laikraščių redaktoriams bei panašioms Lietuvoje leidžiamų "gerų knygų" recenzentams, kurie savo teigimais tokių knygų vertinimais jų autoriams gali tik pakenkti, net juos pražudyti. Toliau, kažkurie mūsų veikėjai, va, siūlo mūsų išėjusias ir "dabartinės Lietuvos" rašytojų "bendradarbiavimą". Koks gi gali būti tas "bendradarbiavimas", kada Lietuvoje gyveną rašytojai išvis negali gauti mūsų knygų, o mes, tegul ir galime jų knygas gauti, galime jas skaityti, bet negalime apie jų geras nieko teigiamo spaudoje rašyti, jas objektyviai vertinti, o savo vertinimuose turime rašyti apie jas netiesą, derintis prie tu Lietuvos "literatūrkomisarių ir socialistinio realizmo prievaizdų" nustatytos linijos. Ir be to, turime girti jų blogas knygas.

Be to, ne toks pat "kultūrinis bendradarbiavimas" mums tegalimas ir su Lietuvos mokslo, meno kūrėjais, su dainininkais, solistais, kurių koncertų ruošimais mūsų išėjimoje kažkurie taip rūpinasi? Net ir su atvykusiais iš okupuotų Lietuvos studentais, kurių viešas paskaitas, va, mūsų jaunimas organizuoja?

Atvykusį pas mus gerą lietuvių mokslo kūrėją pagirsi, jo kūrybos objektyvumu pasidžiaugsi, tai išryškinsi jo neįstikimybę bolsėvikiškių mokslininkų kūrėjų "prievaizdų" nustatytai linijai, kurios griežtai laikosi pvz., "istorikas"

Todėl žmogus ir priešni išvada, kad mūsų kultūrinis bendradarbiavimas "su Lietuva", teoriškai tegul ir labai geras, visiems pageidautinas, bet praktiškai negalimas.

Savo namine valstyvą spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiame vaizdelyje parodyta: šimti visos buknetės ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokiu vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

JONAS JOKUBONIS

PAPILIEČIŲ PADAVIMAI

2

Pradžioje prie ugnies garbinimo apeigų galėjo dalyvauti tik aukštasis luomas. Paprastai žemdirbiai buvo laikomi aukštojo luomo savastimi. Jei žemdirbys yra kieno nors savastis, tai jis yra daiktas, ne žmogus, o tokių negalima leisti į šventovę. Dėl reikalavimų vis didėsiųjų duklių, žemdirbiai pradėjo nerimauti, vienas kitam skūstis, bruzdėti. Skundai pasiekė dvasiškių ausis ir pilies įgulą. Pilies ginkluota įgula norėjo tuojau eiti ir padaryti tvarką, bet dvasiškiei perkaltėjo sakdami, kad pirma reikią pasitarti su Kriviu Krivaičiu. Krivis nutarė duoti kaimiečiams daugiau teisių prie ugnies garbinimo: įsteigti kiekvienoje vietovėje altoriuką, kurį prižiūrėtų vaidilutė ir pravestų ugnies garbinimo apeigas. Vaidilutė turėjo viską matyti ir girdėti, kas darosi kaime. Vaidilutės po poros savaitių buvo keičiamos. Jos, grįžusios į butnamį prie šventovės, išpasakodavo Kriviu Krivaičiui visas patirtis kaime. Po to ir vėl jos būdavo siunčiamos į kitą kaimą darbu. Kriviu Krivaitis, surinkęs visas žinias ir nusikallimus, žinojo ką ir už ką bausti.

Ugnis buvo laikoma šventa ir neižeidžiama, taip pat neliečiamas ugniakuras, nes Ugnelė gali supykti ir sudeginti. Ug-

nies įstatus visi turėjo griežtai pildyti, nes ugnis galėjo juos nubausti be pasigailėjimo. Ugnies nebuvo galima imti nuo kito, — svetima ugnis gali išelti ir išeidama gali namus uždegti. Tokią pat baidą gali gauti ir ugnies davėjas; ugnis gali jaustis, kad ji yra nebemylima ir atiduodama kitiems. Rastos ugnies taip pat nebuvo galima nešti į namus, ji buvo laikoma laukinė ir namuose gal nepanorės būti ir iš jų bėgdama gali juos uždegti. Didžiausia nelaimė buvo tam, kuris pasidavė Perkūno uždegtą ugnį. Perkūnas, matydamas, kad jam ugnis yra reikalinga, pradeda ugnies tiek daug duoti, kad sudegina visus jo pastatus. Anksčiau paminėtos baudos būdavo teikiamos per pačią ugnį, ne per žmogų. Tokių baudių užvengimui, reikėdavo ugnį gauti iš vaidilutės, — ar tai būtų reikalinga naujam pastatui, ar senam židiniui užgesus.

Sukūriant naują ugnį vaidilutė surengdavo tam tikras apeigas. Jeigu per dieną nebūdavo įteikiama vaidilutei reikiama duoklė, tada ugnis jausdavosi labai pažeminta, neturinti reikiamos vertės ir iš to susigraudinimo ji galėjo išelti iš namų, o išeidama galėjo juos uždegti. Jeigu visai nieko neduodavo, tai tokie namai būdavo sudeginti, kaip už didžiausį ugnies paniekimą.

Kalėjimų tada dar nebuvo. Prasikaltėliai buvo baudžiami įvairiai: plakimu, atėmimu dalies, ar visas savasties, išvary-

mu iš apylinkės. Didžiausia bauda buvo sudeginimas. Ši bausmė buvo vykdoma maždaug taip: ant sausų žabų krūvos paguldėtas prasikaltėlis apklodavo žabais ir surišdavo į didelį kūlį. Kai uždegtas kūlys gerokai išsidedgavo, tuomet jį paleidavo riedėti pašlaite Rovėjos link. Buvo neleidžiama žiūrėti, kas atsitiks su nubaustuoju. Visi turėjo tuojau vykti prie ugnies aukuro ir, sustoję ratu, garbinti ugnį ir džiaugtis, kad prasikaltėlis buvo reikiamai nubaustas.

Nubaustųjų likimas nebūvo visų vienodas. Kurių ryšulys užkliūdavo už krūm ar akmens, tas sudegdavo vietoje. Kurių ryšulys nusirisdavo iki Rovėjos ir įkrisdavo į vandenį, tas turėjo progos gyvastį išgelbėti, jei nebuvo per daug sužalotas, kad pajėgtų prasišalinti iš apylinkės. Kuris buvo sunkiai sužeistas, tas būdavo atiduodamas žiauriam likimui. Pagalba buvo griežtai uždrausta. Pagalbos davėjas buvo baudžiamas tokia pat bauda.

Iš nubaustųjų laimingiausias buvo tas, kurio žabų kūlys suiridavo pirma, negu visos išsidedgavo. Tokiam likimas duodavo progos dar pagyventi, jei spėdavo prasišalinti iš apylinkės. Jeigu būdavo pagautas, tai buvo įsakytą toki užmušti akmenimis. Pastatkydavo, kad kaimynas priglausdavo nelaimingąjį. Išaiškėjus, kad nusikaltėliui buvo suteikta prieglauda, tada jo namai užsidedgavo vidurnaktį, kai

visi miegodavo. Visada užsidedgavo iš karto tarpduryje, languose ir kitose vietose, pro kur būtų galima išbėgti. Jeigu kuriam pasisekdavo išsigelbėti nuo sudegimo, tai jis turėjo slėptis ir kuogreičiausiai bėgti, kad nebūtų suimtas, nes jis buvo pasmerktas mirti.

Būnant ugnies garbintojų labai griežtai tvarkai ir žiaurioms bausmėms, žmonės įsitikino, kad šventos ugnies negalima aplenkiti, nes ji viską mato ir viską girdi. Su laiku žmonės pasidarė ugnies garbinimo griežti fanatikai. Jie patys pradėjo bausti tuos, kurie turėjo nors mažiausią abejonę.

Kriviu Krivaičiai, turėdami tokius gerus ugnies tikėjimo išpažintojus ir dar vaidilutes, kurios viską matė ir viską girdėjo, turėjo didelę galią ant kaimiečių. Ugnies garbintojų aukštuomenė darė didelę paslaugą dvarui pranešdama viską, ką žmonės mąsto, ką rengiasi daryti. Ugnies garbintojų aukštuomenė, būdama pranešėjų ir kaimiečių skundukų uredijai, nejuociomis uždėjo savo valią ir ant dvaro, nes jis buvo bejėgis prieš sufanatizuotus kaimiečius. Uredija buvo priversta dirbti išvien su ja. Tokia tvarka tęsėsi labai ilgą laiką, — iki krikščionijos atėjimo.

APIE KRIKŠČIONIJOS ĮVEDIMĄ

Atėjus krikščionijai, nebuvo įmanoma iškart visos šalies gyventojus padaryti krikščionimis. Statė tiek bažnyčių, kiek

pajėgė, kiek turėjo paruoštų žmonių joms aptarnauti. Senąjį tikėjimą pradėjo persekioti, varžyti. Papilio apylinkėje buvo giliai išsiskąjusios ugnies garbinimo tikėjimas, turėjęs labai tvirtą įtaką į kaimiečius, o taipgi ir į dvaro urediją.

Vyriausybė atsiuntė tam tikrą misiją, kad nuviliojus urediją nuo ugnies garbintojų tikybos. Krivaičiai apie tai sužinoję, įsakė misijai tuojau išsinešdinti ir daugiau negrįžti, arba su ja būsia pasielgta labai griežtai. Vyriausybė suprato, kad reikės pavartoti jėgą.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštis
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIJUNAS

AKIJ, AUSU, NOSIES IR GERKLIS LIGOS 2858 W. 83rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

DR. FANG C. LU AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA 649 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

3007 WEST 83rd PLACE JUSTICE, IL. Tel. 599-0500

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA Tel. 695-0533 Fox Valley Medical Center 660 SUMMIT ST. ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET OFISAS: HEMLOCK 4-5849

OFISO VALANDOS: pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val. antradienis, penktadienis nuo 1-5, trečiadienis, šėštadienis susitarimas.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA 1122 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS 6132 So. Kedzie Ave. Tel. WA 5-2670

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDUOSIŲ LIGŲ SPEC. 2454 WEST 71st STREET VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 iki 12 val. popiet. Šėštadienis nuo 9 iki 11 val. ryto iki susitarimo. Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS KALBA LIETUVISKAI 2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA 2656 WEST 63rd STREET

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika ir chirurģija Ofisas 2750 West 71st St. Tel. 925-8296

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Ofiso telefonas: HEMLOCK 4-2123

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

AR KADAISE GYVENO "BALTASLAVIAI"?

Laikraštyje "Latvija" iš rugpjūčio 11 d. Karlis Dravins pasiskelbė įdomų straipsnį apie "baltoslavus". Čia to straipsnio ištisias vertimas: "Ar kadaise gyveno "baltoslavai"? Antropologai tyrinėjimai tokią pažiūrą paneigia.

"Dar 19 šimtmečio pradžioje daugelis buvo įsitikinę, kad visos žmonijos kalbos yra kilusios iš vienos seniausios — žydų kalbos, kurią kalbėjo Adomas, Abraomas ir t. t. Ją kalbėjęs ir pats Dievas. Šią Biblijos duomenimis pagrįstą pažiūrą buvo padėję griauti moderniosios kalbotyros specialistai su labai gausia faktų medžiaga, įrodinėdami, kad daug kalbų, dabar vartojamų Europoje ir Azijoje tam tikroje dalyje (ar kadaise buvo) yra kilusios ne iš žydų, bet iš vienos daugiau ar mažiau bendros pirminės kalbos, kurią padavino indoeuropiečių arba indogermanų prokalbė. Buvo iš-tirta, kurios senos ir naujos kalbos yra daugiau ar mažiau giminingos. Teko taip pat pripažinti, kad ši senoji indoeuropie-

čių prokalbė jau labai seniai yra pradėjusi šakotis į atkiras smulkesnes tarmes ir jų atšakas. Kaip jau gerai žinoma, latvių kalba yra artimiai gimininga su lietuvių ir senprusių kalba ir priklauso baltų kalbos grupei. Kai kurios kitos (nėra žinių kiek) baltų kalbos dabar yra dingusios. Tas tautos sunaikimo karai (pietų baltus, galima manyti — hunų antplūdis) arba sutirpstant kitų tautų maseje.

Tarp mokslininkų jau seniai yra kilęs nesutarimas ar baltų ir slavų kalba, būdama ne vien gimininga, bet su kai kuriomis tik jiems priklausansančiomis sąvokomis, yra kilusios iš vienos bendros indoeuropiečių prokalbės šakos. Arba slavų ir baltų senieji protėviai jau minėtoje pirminėje tautos šakojimosi stadijoje sudarė kėkviensas savo atskirą grupę. Pastarosios pažiūros buvo ir žymus latvių kalbininkas prof. J. Endzelins.

Prie šio ginčo, kurio atrodė, niekad nebus galima išristi, pastaruoju laiku prisidėjo nauji ir labai svarbūs atidengimai — antropologijos srityje. Visai neseniai Rygoje išleistas Mokslo Akademijos Istorinio Instituto biuletenis. "Mokslo apžvalgos duomenys iš archeologijos — antropologų ir etnografų 1972 m. tyrinėjimų rezultatai (Ryga 1973)". Tarp kitų vertingų pranešimų ten paskelbtas ir R. Denisovos straipsnelis "Baltų kultys m. e. I-me tūkstantmetyje (pagal antropologijos duomenis)". Tai tik trumpas tyrinėjimų rezultatų pranešimas (85-87 biul. puslapyje), bet aukščiausiai paminėtoje baltų ir slavų kilmės problemoje jis labai reikšmingas.

R. Denisova nurodo, kad ištirtos iš I-ojo tūkstantmečio po Kr. baltų (senųjų prūsų, jotvingių, lietuvių, letgalių, žemgalių ir kitų galvos kaukuoles ir kad ši antropologiška medžiaga aiškiai rodo, kad visas tas tautos reikia pripažinti artimais giminingomis, t. y., už senuosius baltus. Be to, šių tautų kaukuoles turi kai kuriuos specifinius požymius, kurie būdingi tik jiems ir stipriai skiriasi nuo tų laikų rytų slavų, vakarų slavų ir germanų tautų galvos kaukuolių. Minimas faktas pripažįstamas labai svarbiu įrodymu prof. Endzelino ir kitų mokslininkų pažiūrų naudai — kad negalima kalbėti apie kokią tai seną "baltoslavų" tautą (ar giminę), bet apie tas senovės žmonių grupes, kurios laikomos visų indoeuropiečių protėviais. Baltų protėviai atsiskyrė jau kartu su indoiranianais, germanais ir slavais". (Karlis Dravins).

A. T. Prof. Larinsko kursas Čikagos City College Chicago City College praneša, kad nuo ateinančio rugpjūčio 13 d. College TV pradės teikti kursą apie kriminalinę teisę (Criminal Justice). Kursas pavadinamas "Administration of Criminal Justice Law Enforcement 102" bus transliuojamas pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 12:15 iki 1 val. popiet per televizijos stotį WTTW - Channel 11. Ši klasė duoda studentams trijų valandų kolegijos kreditą. Čikagos gyventojai už tai jokios tuicijos nemoka. Tos klasės dėstytojas bus Dr. Robertas A. Lorinskas, Loop College asistentas profesorius.

Ta pati TV College šį rudėnį teiks dar tris kitus kursus, teikiančius trijų valandų kolegijos kreditą, būtent Humanities, Introduction to Data Processing ir Man and His Environment.

Serią dešimties paskaitų bus duodama sekmadieniais nuo 12:30 val. popiet. Paskaitos pavadinamos "Dollar Power" (dolerio jėga) naudingos vartotojams.

Įsiregistruoti TV College rudens semestriui galima asmeniškai bet kurioje iš septynių miesto kolegijų.

CHICAGOS L. DRAUGIJŲ 1973 M. VALDYBOS

AMERIKOS LIETUVIŲ PILECIŲ KLUBO VALDYBA 1973 METAMS... ERZVILKO KLUBO VALDYBA 1973 METAMS... LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS "ARŠVIEIA" VALDYBA 1973 METAMS... LIETUVIŲ ŽAGARŲ KLUBO VALDYBA 1973 METAMS... ZEMAIČIŲ KULTūros KLUBO VALDYBA 1973 METAMS...

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS "ARŠVIEIA" VALDYBA 1973 METAMS... LIETUVIŲ ŽAGARŲ KLUBO VALDYBA 1973 METAMS... ZEMAIČIŲ KULTūros KLUBO VALDYBA 1973 METAMS...

LIETUVIŲ ŽAGARŲ KLUBO VALDYBA 1973 METAMS... ZEMAIČIŲ KULTūros KLUBO VALDYBA 1973 METAMS...

ZEMAIČIŲ KULTūros KLUBO VALDYBA 1973 METAMS...

forcement 102" bus transliuojamas pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 12:15 iki 1 val. popiet per televizijos stotį WTTW - Channel 11. Ši klasė duoda studentams trijų valandų kolegijos kreditą. Čikagos gyventojai už tai jokios tuicijos nemoka. Tos klasės dėstytojas bus Dr. Robertas A. Lorinskas, Loop College asistentas profesorius.

Ta pati TV College šį rudėnį teiks dar tris kitus kursus, teikiančius trijų valandų kolegijos kreditą, būtent Humanities, Introduction to Data Processing ir Man and His Environment.

Serią dešimties paskaitų bus duodama sekmadieniais nuo 12:30 val. popiet. Paskaitos pavadinamos "Dollar Power" (dolerio jėga) naudingos vartotojams.

Įsiregistruoti TV College rudens semestriui galima asmeniškai bet kurioje iš septynių miesto kolegijų.

LIETUVIO DRAUGAS IR BĖČIULIS

ANTANINA STANKEVICIENE Gyv. 4836 W. 98th Street

Mirė 1972 m. rugpjūčio mėn. 22 dieną, sulaukusi 76 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 80 metų.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Tėve įvyksta, užsiakyk juos vardan tavo, kuriuos man davei, idant vienu būtų, kaip ir mes. Jono 17:11. Svarstydami šią puikią pareikšimą, išreiškianti mūsų Viešpaties jausmus, liečiančius jo bažnyčia, galime pastebėti kaip šlovinga yra šventoji Dievo šeimynos vienybė. Ji turi vieną tikslą, vieną tikėjimą, vieną simpatiją, vieną meilę, vienokią garbę ir vienybę bendruose turuose. Mūsų Viešpaties pasakė, kad tokią vienybę turėjo jis ir jo Tėvas, o jo mokytojinys tai buvo tik būsimu dalyku; todėl mes visi esame mokinti kelti aukštin savo širdis ir uoliai pasistengti laimėti tuos dalykus.

Kristus pasakė, kad jis įstels bažnyčia. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedideleje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st Street

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE.

LIETUVIŲ MISKININKŲ SAJUNGOS IŠEIVŲJŲ 1973 M. VALDYBA

EUDEIKIS SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI: DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

NARIAI: Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktoriu Asociacijos

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAPTIS 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS 4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS 3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ) 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

P. J. RIZIKAS 3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

3 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. - THURSDAY, AUGUST 23, 1973

VIENA DIENA PRIE MICHIGANO EZERO

Saulė raudona, vakaras neboti,
Saukia mane motinėle su saule namolei...

Anksti keliantieji čikagiečiai, kuriems dangoriai neužstoja horizonto — nors daug tokių vargu bėra — saulėtam orui nusistovėjus galėjo saulėteikiu pasigėrėti arba saulės pasigailėti. Vietoje majestotingai iškilusi iš Michigano ežero maudyklės mirtingųjų akis akinančioje glorioje kaip ir dera žemės ir dangaus karalienė, saulutė šį rytą kažkaip šiokiadieniškai išsikaptė iš anapus horizonto be jokios spindulių auros, labiau primenantį senovės lietuvių ar vikinų žalvarinį skydą. Tai ne saulės aptemimas buvo, o tiršta putra dėl taršos virtęs miesto oras, kuris net nuo ežero pukšnojantiam vėjui nebesiduoda išblaškomas.

Nepaisant ką Aplinkos švaros įstaiga apie oro švaros ir taršos santykį bekalbėtų, tiksliausias "temperatūros inversijos" rodyklis yra 100 aukštų "Ilgasis Jonas" — John Hancock ir 110 aukštų Sears dangoriai: jei rytmetį atsikėlus matai tik

neaiškius siluetus arba visiškai jų nematai — dunk lauk iš Čikagos kiek kojos ar kadilakas neša, nes milijono automobilių ir sunkvežimių, sprausminių lėktuvų ir Pietinės Čikagos iki Gary plieno liejyklų bei naftos rafinerijų dūmai yra anglies viendegio (carbon monoxide) taršos leistus standartus su kaupu perviršiję.

Kad tik kaip nors Gary pravažiavus, ten kitas pasaulis, kur šviesu, šilta, švaru ir saulė šviečia. Kopkaliai, diluvialinė gamta — saulė ir smiltys, dangus ir ežeras, mėlyna ir balta danguje ir žalia žemėje! Metaliniuose dūmuose skęstančią Gary sveiki gyvi pravažiavome.

Bet kas ten? Rodau kadilaką spaudančiam Leonui Barauskui. Burns Ditch žiotyse pačioje pačezėje į dausas iškilęs didžiausias dūmų debesis, kokio net jos Gary kaminais neišgali išskelti. Tai Gary Extension, paaiškina jis. Jei dar pagyvensi — pamatysi, Gary išsiplės iki Union

Piero! atsakė Leonas. Važiavimam!

Kas dar iš kopų liko

Čikagos lietuviams buvo dar likusi simpatiškausia savaitgaliam praleisti ir paostogauti vietoje Beverly Shores — Lituanica. Dabar — neturint labai artimų pažįstamų nuvažiuoti nėra kur apsistoti. O vandens šią vasarą švarumas prašyte prašo iki kaklo nerti į bangas. Deja, visu paskardžiu ežero krantas audrų tiek nuardytas, kad be helikopterio nėra kaip į paplūdimį nusileisti ir vėl išsikelti!

Nepaisant, kad keturių valstybių — Ilinojaus, Indianos, Michigano ir Wisconsinio aštuoni didmiesčiai gražųjį Michigano ežerą dieną naktį teršia ir Armijos ir žinierių korpūs kanalių dumblą verčia. Michiganas per audrą apsiprausė kitą dieną vėl švarutėlis kaip po pirties. Net tu sidabrinų silkučių, kurių paskutiniai keliai metais visi paplūdimiai būdavo apnešti, šią vasarą kaip ir nebuvo, o kurią dieną bangos išmesdavo, tai pažėręs gyventojai ir vasarviečių savininkai gerai išsitreniravę jas anksti rytą giliai smėlyje sulaidodavo, kol svečiai vasarotojai nesukilę.

Kaip tos sūraus Atlanto vandens žuvelės iki Michigano ežero atklysta, jau išaiškinta, bet tebėra neaišku, kodėl kas kelintais metais jos atkeliuoja iki Michigano pietinio galo masiniai išmirti? O, kad Michiganas mokėtų kalbėti arba mes mokėtume jo bangų kalbą suprasti!

Kad Michiganas kalbėti mokėtų

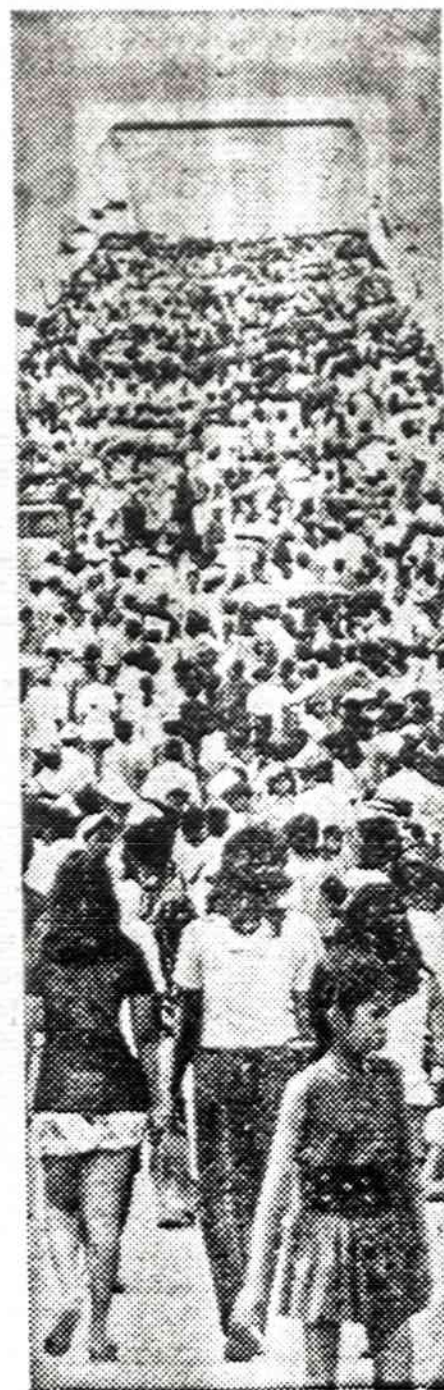
Pavyzdžiui, kur dingto tos trys jaunos moterys, kurias prieš keletą metų Indiana Dunes State Parko paplūdimyje pasikvietė į savo jachtą vienas jaunas vyras ir nuo tol nei tu žmonių, nei tos jachtos niekas niekada neberado. Kur dingto keturi studentai, kurių trys buvo lietuviai, kurie taip pat prieš keletą metų iš Čikagos jachtą vakare išplaukė į Michigan City ir tik po kelių savaičių jachtos stiebas buvo išmestas į krantą prie Stevensville neboti nuo St. Joseph, bet jaunuolis ežeras pasilaikė sau...

Kalbant apie žmones, Michigano galėtų papasakoti apie šimtus radusių sau amžiną atilsą jo gėlmėse. Priskaičiuota, kad Michigano ežero vien tik pietvakariname pakraštyje, tai yra tarp Waukegano ir Gary per eilę navigacijos metų yra nuskenėdę daugiau kaip 200 laivų, o laivai labai retai teskėsta be žmonių aukų. Istorija žino du laivus, kuriuose Michigano ežere kartu nūgrimzdė šimtai žmonių. 1860 metais rugsėjo 8 d. pakeliui iš Čikagos į Milwaukee keleivinis laivas Lady Elgin su 400 keleivių ties Winnetka susidūrė su rąstus gabenančiu vilkiku Augusta — 287 žmonės žuvo. Kita žmonių aukų skaičiumi panašiai nelaimė Michigano ežere įvyko per didžiąją audrą 1913 metais; audroje apvirto 13 laivų su 244 žmonių aukomis...

Dabar kai žmonės išgudrėjo ir tokiais dideliais kiekiais nebeskėsta, Michiganas įsimanė savo energiją išlieti ardydamas paplūdimius ir griaudamas per arti ežero krašto pasistatytus namus.

Kiek iškaštingas toks Michigano išdykavimas gali būti, rodo sekantis pavyzdys. Michiganoje Ira ir Janina Markai turi puikų namą aukštai ežero pakrantėje. Kranto skardis buvo krūmiais apaugęs, o apacioje tarp skardžio ir paplūdimio buvo išpiltas solidus cementinis kelias. Praeiti žemė ežeras ne tik panaikino paplūdimį, išlaužė kelia, bet parausė patį skardį nuleisdamas apacion skardžio medžius ir krūmelius, ir tada pradėjo raustis artyn paties namo. Marks ir jo kaimynas už poros šimtų jardų ilgumo plieno plankų užtvėrė bendrai sumokėjo \$126,000...

Bet šiandien Michiganas, bu-

Naujai pastatytas Filipinuose tiltas tarp Mandawe ir Macian miestų buvo labai reikalingas, sprendžiant iš mišrių, kurios tuo tiltu naudojasi.

IŠ ČIKAGOS IR APYLINKIŲ

Etninių grupių paroda Čikagos Mokslių muziejuje

Chicago Museum of Science and Industrie praneša, kad tame muziejuje nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 9 d. ruošinama paroda, kurioje bus išstatyta virš 200 foto nuotraukų, pavaizduojančių įvairių Čikagoje gyvenančių etninių (tautybių) grupių kultūrą, charakterį ir gyvenimo būdą. Paroda pavadinta "One Citizen — Many Communities". Parodoje išstatomos 25 foto nuotraukos, pavaizduojančios kaip įvairių etninių grupių žmonės dirba Amerikos skerdyklose. Įėjimas į parodą nemokamas. Muziejus atidarytas nuo 9:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro kasdien nuo pirmadienio iki šeštadienio ir nuo 10 v. r. iki 6 val. vak. šventadieniais ir sekmadieniais.

Jaunųjų savizudybės

Sontag Post rugp. 19 d. nr. rašo, kad savizudybės jaunujų tarpe rodo tendenciją didėti. Jungtinėse Valstybėse kasmet atima sau gyvybę apie 1.000 jaunu žmonių. Vien Cook apskrityje kasmet nusizudą apie 40 mergaičių ir berniuku. Per praėjusius 20 metų jaunučių nusizudydymu padvigubėję ir jau susilvėnę su suaugusiaisiais. Žymi dalis savizudybių yra užmaskuojama tokiais incidentais kaip — antai narkotikais apsinuodijimas, užsimušimai beatodairiškai važiuojant automobiliu ir kt. Viena iš dažniausių savizudybės priežasčių minima nusivylimas ateitimi.

Vanduo iš ledynų

Arktikos gyventojai eskimai nuo nepamenamu laikų gerimui naudoja iš ledynų atsiskelčius ledus, kuriuos parsigabena prie savo ledinių "namų" — įgloo ir sutirpinę ant ugnies naudoja virimui ir gerimui.

Arktikos ir Antarktikos (Šiaurės ir Pietų Ašigaliuose) ledynai yra tokie milžiniški, kad juos ištirpinus okeanų vanduo esą pakiltų pora šimtų pėdų aukščiau dabartinio lygio. Ledynų vanduo yra švariausias, tyriausias ir neturi jokių chemikalų priemaišų.

vo melius ir švelnus kaip ka tik palakintas kačiukas ir niekas nepatikėtų, kad jis galėtų kitoks būti. Tas pats

(b. d.)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

FACTORY
LINDBERG
An outstanding company and mtr. of industrial heat treating furnaces offers you permanent positions and an opportunity to learn and work in many trades. Must have experience and able to work from blueprints.

DAY SHIFT
ASSEMBLERS
(Millwrights and pipe fitters)
SHEET METAL LAYOUT
WIREMAN
WELDERS

NIGHTS
WELDERS
LATHE OPERATOR
SHEET METAL LAYOUT
(Part Time available 6 to 10 P. M.)

LINDBERG
2140 W. HUBBARD
Across the street from the Milwaukee Rd. Western Ave. Depot.
666-3443
An Equal Opportunity Employer

RETIRED HANDY MAN
to repair wooden boxes — piece work.
Northwestern Beverage Co.
3685 W. GRAND AVE.
Call Mr. LEVINE 772-5600

IVAIRŲ DIRBTUVES DARBAI
Auganti bendrovė turi kelis darbus Elk Grove Village apylinkėse. Padėtu Fork truck naudojimui patirtis, yra lengvo montavimo darbu. Kreiptis asmeniškai nuo 1 iki 5.
L. B. MFG. CO.
2550 LIVELY BLVD.
ELK GROVE VILLAGE
Arba telefonuoti 595-8112
Vienodos progos duodanti istaiga

MAINTENANCE MAN
Punch Press mechanical and electrical repair.
Experienced.
All company benefits. Days.
CITY TOOL MFG. CO
3918 W. SHAKESPEARE

LIFT TRUCK MECHANIC WANTED EXPERIENCED
Day Shift
900 W. 134th ST.
849-0460

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

WOMAN WANTED FOR LIGHT HOUSEWORK ONE DAY A WEEK.
Vicinity of Evanston.
Call 328-2072
after 6:00 P. M.

RELIABLE WOMAN
wanted general housekeeping; Ironing — 5 day week — Mon. through Fri., 9 A. M. to 4 P. M. \$20 per day. Steady.
RIVER FOREST, ILL.
263-6500
Ask for BARBARA KOEPP

WOMAN
Middle age or older to manage furnished apartment building on north side. Salary plus apartment. Permanent.
Call weekdays 9 to 12 noon
LO 1-3576

CLERK — TYPIST
Major motion picture company needs gal with good typing ability and figure aptitude. All company benefits.
Call for appointment
693-3930
INTERNATIONAL TOWER
Cumberland at Kennedy Expressway.

SECRETARY WANTED
National Motion Picture Concern — good typing and shorthand a must. Call for appointment
693-3930
INTERNATIONAL TOWER
Cumberland at Kennedy Expressway

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininku ir Darbininku

DISHWASHER & KITCHEN HELP
Full time. Apply in person
BEI-VEDERE PATTERING CORP.
6012 No. GRAND AVENUE

PERSONAL
Asmenų ieško

PAIEŠKOMAS
PETRAS VIZNERIS,
atvykęs į Chicago po II Pasaulinio karo. Jis prašomas pats atsiliepti arba apie jį žinantįjį yra prašomi pranešti.

VANDAT ANDRITISKEVICIENEI
Telef. 489-6875.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMI 6 apšildomi kambariai ramiame ir patraukliame name. Kreiptis po 7 val. vakaro. Mr. Dembski. 1502 No. Kedzie Parkway.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BIČIULIS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas.
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARDOUTI NAMĄ? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

MARQUETTE PARKE
savininkas parduoda mūrini namą — 4 kambariai ir 1 kambarys antrame aukšte. \$15,900. Skambinti 476-6954.

PO ATOSTOGŲ
MODERNUS 2 BUTŲ MŪRAS, arti 72-tros ir California. Įrengtas beismanas. Karpetai, Alum. langai. Naujas garžas. Vertas rimto dėmesio.

6 KAMBARIŲ MŪRAS prie pat Marja High. Naujas gazu šildymas. Karpetai visur. Garžas. \$22,200.

4 BUTŲ GRAZUS MŪRAS arti vienuolyno. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Karpetai. 3 auto mūro garžas. \$42,000.

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir lūdimai vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išvežiami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai. Pritymusi darbininku. Kai nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, turnusai ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Irenau ir taisau kambarius, vonias, virtuves. Atlieku cemento darbus: šaligatvius, laiptus ir t. t.
Z I G M A S
Tel.: 778-0838 ar 651-9625

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

WISCONSIN
64 AKRAI PRIE COUNTY E KELIO 2 mylios i vakarus nuo Westfield miesto, arti Lake Lawrence. Modernus namas ir kiti pastatai. Rašykite angliškai.
ROUTE 2, BOX 83
WESTFIELD, WISCONSIN 53964

♦ Parduodama Cicero Lietuvių Sveltainė, 1401 So. 49th Court, Cicero, Ill. 60650.
Didelė auditorija, mažesnė sveltainė, penkios (5) krautuvių, viskas išnuomota. Galima nupirkti už labai prienamą kainą. Pageidaujama, kad tą namą įsigytų lietuviai, nes tai lietuvių kolonija. Norint namą apžiūrėti — skambinkite TO 3-8266. Vakarais — OL 2-6090.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISIKIMĄ BIZNYJE

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!
Prof. Vaełovo Birškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų Lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50.
Knyga Jums bus pasiūta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:
NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleksa Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Čikagos lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Čikagoje atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizavimas salpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.
Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.
AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiūti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. * Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, coloriniai Certificatai.
V. VALANTINAS

Lietuviams reikalinga literatūra
Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi šimtiniio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgima nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minčių tikslumu aprašyta paskutinės nenriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klasingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ĖIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autorių buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakinose, Klapėdoje ir Palangoje. Valdžius aprašymai, ka ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 85 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdiškai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turisturo ir agitprobo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie šieivios kultūrinį gyvenimą. Skurdūi tremtis ji nepalankė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau tuokingi. Pasiūkime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.
NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar pinigine perlaida.